

سندرم استکهلم

از «دکتر عزیزاله سلیم پور»

نیس - فرانسه

میکنم؟... گاهی این پیش قضاوت‌های منفی بصورت شعر نیز توسط کودکان که از وزن و قافیه بونی برده اند با لفظی توهین آمیزتر گفته میشود:

سگ اصفهان آب یخ میخورد

عرب در بیابان ملخ میخورد

همین پیش قضاوت‌های منفی بصورتی شاعرانه تر ولی شاید توهین آمیزتر از زبان بزرگترین حماسه سرای ایرانی فردوسی در شاهنامه ثبت میشود که میگوید:

ز شیر شتر خوردن و سوسمار

عرب را بجائی کشیده است کار

که تخت کیانی کند آرزو

تفو بر تو ای چرخ گردون تفو

و از طرف دیگر تقلید بعضی از آقایان از رفتار و کردار و حتی از گفتار و لهجه اعراب شدید است و این رنگ گیری

تا بجائی میرسد که گاهی در سیاست و رفتار بین المللی سعی میکنند کاسه گرم تر از آتش شده و سعی کنند واقعا خود را

از بیخ عرب بنمایانند. البته اینرا میدانم که شاید زبان فارسی دارای تمام واژه های لازم برای رابطه بین فارسی

زبانان را نداشته باشد ولی بالاخره مانند تمام زبانها میتوان از واژه های خارجی استفاده کرد ولی آنها را بنا بدستور زبان

فارسی بکار برد. یعنی باصطلاح آنها را «ایرانیزه» کرد. حالا چرا بعضی ها اینقدر در بکار بردن الفاظ و اصطلاحات عربی و

ادا و اطوارهای عربی وار اصرار میورزند برای من معمائی است که برای آن دلیل منطقی ندارم. زیرا که اگر کسی به

شما، به خانواده شما و به فامیل شما حمله و تجاوز کرد از نظر منطق از او اگر منزجر نشوید حداقل نسبت به او بی

تفاوت میشوید و تا حدی از او دوری میکنید. پس چطور است که بعضی از هموطنان ما اینگونه به اعراب چسبیده و

سعی میکنند خود را با آنان هم رنگ جلوه دهند؟ بنظر من فقط یک دلیل غیر منطقی که از ضمیر ناخودآگاه ما سرچشمه بگیرد میتواند تا حدی جوابگوی این پدیده باشد.

مرحوم استاد دکتر ابوالحسین میرسپاسی رئیس بیمارستان «روزبه» که کرسی بیماریهای اعصاب و روان را در

موضوع این مقاله مدتها است در مغزم در گردش و دوران است ولی هیچگاه نتوانسته ام و یا نخواسته ام به آن فرم داده بچاپ برسانم مبادا خدای ناکرده پرسشهایم جواب تصور گردد و شک و تردیدهایم بعنوان حتم و واقعیات خوانده شوند.

سرمقاله سردبیر پیام در شماره ۳۶۹ مرا در مقابل صفحه سفید به نشستن و نوشتن ترغیب نمود. این مقاله فقط یک کنجکاوی فکری است و زمینه ای برای اندیشیدن در باره یک پدیده اجتماعی. آرزوی من آن است که آنان که در این مورد فکر کرده و بیشتر میدانند در باره آن بنویسند و عقایدشان را بگویند. به هر حال آرزوی مهمتر من آن است که دوستان عرب و مسلمانم این نوشته را به هیچ وجه توهین به اعراب و مسلمانان که فرهنگ غرب تا حدی بسیار مدیون آنان است تصور نکنند.

یکی از پدیده هائی که همیشه و از دیرگاه برای من بصورت پرستی بدون جواب وجود داشته است احساسات ضد و نقیض و باصطلاح دوگانه یا دو قطبی ایرانیان یا حداقل بعضی از آنان نسبت به اعراب است.

این دوگانگی و یا باصطلاح Ambivalence در گفتار روزمره و حتی ادبیات نیز بچشم میخورد. از یک طرف عرب در فرهنگ ما مظهري از نادانی، حماقت، وحشی بودن و دون پایگی است که البته علت آن را در حمله اعراب به ایران و جور و ستم و ظلم اعراب نسبت به ایرانیان میتوان جستجو کرد. سعدی شاعر بزرگ برای نشان دادن خطای مسیر، عرب را مخاطب قرار داده میگوید:

هرگز نرسی به کعبه ای اعرابی

کین ره که تو میروی به ترکستان است

در مکالمات روزمره نیز از اعراب بنحوی توهین آمیز سخن گفته میشود. اصطلاح عرب موش خوار معروف است. اگر بخواهند کسی را بعنوان نادان یا نفهم معرفی کنند میگویند «یارو عرب است» و اگر خیلی نادان باشد اضافه میکنند «از بیخ عرب است» اگر طرف مخاطب حرف حساب سرش نشود به او میگویند «مگر من با تو عربی صحبت

شده را میدهد. در زبان آلمانی لغت «بودن» (Boden) بالاترین و پائین ترین قسمت از یک خانه را معنی میدهد. در زبان عبری نیز این پدیده بچشم میخورد و بدینگونه که کلمه جمع «متیم» מתימים هم بمعنی زندگان و هم مردگان است و در نوشتن فقط اختلاف علامت زیر «م» (ם) (: یا ..) اختلاف معنی را میرساند.

«کداشا» קדשה در همین حال معنی زن مقدس و فاحشه را میدهد.

در زبان آرامی که در تورات آن را میتوان یافت «ساگی ناهور» נהור نور فراوان و نابینا را معنی میدهد (در فارسی یادم میآید در ایران بعنوان شوخی کور را چراغ علی و بی مو را زلف علی صدا میکردند)

و شاعری میگوید: بر عکس نهند نام زندگی کافورا! و بالاخره زبان فرانسه نیز از این قانون مستثنی نیست و مثلاً لغت «درل» (Drole) که معنی جالب و با مزه را میدهد اگر پیش از اسم قرار گیرد بعکس آنرا میرساند.

لغت «کونتر» (contre) بمعنی ضد و مخالف است ولی Tout contro (توکونتر = کاملاً مخالف و ضد) «در آغوش» را معنی میدهد.

شاید سندرم استکهلم که روانپزشکان و روانکاوان امروزه کشف کرده اند نمونه جدید این دوگانگی است. چند سطر در باره این سندرم برای خوانندگان عزیز پیام مینویسم و مقاله ام را با آن پایان میرسانم:

در تاریخ ۲۳ اوت ۱۹۷۳ «لی اولسون» از زندان استکهلم فرار کرده به یکی از بانکهای آن شهر برای دزدی حمله

ایران دارا بود در کتاب روانپزشکی اجتماعی که با الهام از کتابهای استادش هانری باروک بچاپ رسانیده بود مینویسد: «هر اندیشه در حکم واکنشی است در مقابل اندیشه متضاد آن. این مسئله اساس مهمترین و عمیق ترین قوانین انسانی است و در دستور زبان رایج انسان نیز این پدیده بچشم میخورد.»

و این دو احساس ضد و نقیض در نهایت چنان بهم نزدیکند که در زبانهای اولیه برای آندو اغلب یک لغت بکار برده میشده است.

دکتر میرسپاسی بعنوان شاهد به کتاب الامداد تألیف محمد ابوالقاسم الانباری رجوع کرده که میگوید: در زبان عربی ۳۵۷ کلمه به دو معنی متضاد آمده است. مثلاً لغت «هاجد» هم معنی خواب و هم معنی بیداری را میدهد. یا «الظن» هم شک و هم یقین را معنی میدهد و «ورا» معنی جلو و عقب را میدهد... به عبارت دیگر گاهی احساسات و لغاتی که برای بیان آنها بکار میروند میتوانند ضد و نقیض و باصطلاح دوگانه و یا Ambivalent باشند.

سیگموند فروید برای توجیه تئوری «تفسیر رویا» از این دوگانگی لغات کمک گرفته در مقاله شیرین و شیوایی شرح میدهد که چگونه در یک رویا گاهی یک چیز یا یک کلام عکس معنی ظاهری آنرا میرساند و برای اثبات این نظریه مثالهای بسیاری از زبانهای مختلف خصوصاً قدیمی نشان میدهد. مصریها که از قدیمی ترین فرهنگها برخوردار بوده اند برای قوی و ضعیف از یک لغت استفاده میکردند. در زبان لاتین لغت «التوس» (Altus) دو معنی مقدس و نفرین

The Future of Women's Fitness

برنامه های ورزش و تناسب اندام برای بانوان
در ۳۰ دقیقه

30-MINUTE WORKOUT!
(516) 482-5070

200 Middle Neck Road Great Neck
(Across from Associated Supermarket)

روبروی «سوپرمارکت اسوشییت» با پارکینگ رایگان پشت ساختمان

جوزف Joseph

تعمیرات و کلیه کارهای ساختمانی

CONSTRUCTION WORKS

☐ Electric work	☐ کارهای برقی و سیم کشی
☐ Decks	☐ ساخت دک
☐ Plumbing	☐ لوله کشی

برای برآورد مجانی با جوزف تماس بگیرید:

516-466-8872 cell: 322-3339

FARSHAD SHAFIZADEH M.D.

National Board Certified Urologist

دکتر فرشاد شفیع زاده

متخصص و جراح در درمان
بیماریهای کلیه و مجاری ادرار

- درمان ناراحتیهای پروستات با استفاده از جدیدترین تکنیکها شامل ماکروویو و لیزر
- درمان ناتوانی های جنسی در آقایان
- درمان ناراحتیهای مربوط به کنترل ادرار در خانمها و آقایان
- استفاده از مجهزترین تکنولوژی برای درمان سنگ کلیه

- Diseases of the Prostate
- Non Invasive, In-Office Treatment of Enlarged Prostates using TUNA, MICROWAVE, & LASER Technology
- Men's Sexual Health/Impotence
- Urinary Incontinence in Both Men & Women
- Kidney Stones - Laser & Shock Wave Treatment
- Vasectomy
- Sexually Transmitted Diseases

3 Convenient Locations:

Great Neck Office

#1 Barstow Rd., Suite P16
(516) 829-3669

Manhattan Offices

- 359 Second Ave. & 21st Street
- 415 West 51st St. @ 9th Avenue
(212) 777-8566

اکثر بیمه های معتبر پزشکی پذیرفته میشود.
زبانهای فارسی و عبری نیز صحبت میشود.
We accept most insurance plans.
Persian and Hebrew Spoken

میکند و کارمندان بانک را برای حفاظت جان خود گروگان گرفته مورد تهدید مرگ قرار میدهد. پس از مدت زمانی مذاکره پلیس سوئد اجباراً قبول میکند یکی از هم زندانیان گروگان گیر را آزاد کرده به او ملحق سازد و با این عمل گروگانان که اینبار خود را گرفتار نه یکی بلکه دو گروگان گیر می بینند خطر مرگ را احساس میکنند. ولی هر خلاف آنچه انتظار میرفت پس از مدتی هنگامیکه پلیس خواست به گروگان گیران حمله کرده آنان را دستگیر کند، گروگانان به حفاظت آنان شتافتند که مبادا به آنان آسیبی برسد! سرانجام پلیس سوئد موفق بدست گیری گروگان گیرها و آزادی گروگان ها میشود.

جانب اینجاست که بر خلاف انتظار همگان، گروگانها حاضر نشدند در دادگاه علیه گروگان گیرها شهادت بدهند و از آن جالبتر اینکه یکی از خانمهای گروگان مرتب به دیدن یکی از گروگان گیرها میرفت و کار آنها بجائی رسید که پس از آزادی او از زندان آندو با هم ازدواج کردند.

روان پزشکان این شیفتگی و گرایش گروگانها نسبت به گروگان گیرها و در حقیقت شیفتگی مظلومان نسبت به ظالمان را «سندرم استکهلم» نامیدند که من بنوبه خود بارها شاهد آن بوده ام.

راستی در رابطه بین ایرانیان و اعراب که با حمله به ایران قصد نابودی فرهنگ ایرانیان را داشتند آیا اثری از این پدیده دوگانگی لغات و سندرم استکهلم وجود ندارد؟
خانم گروگان سوئدی در مرحله اول «ضد» گروگان گیران بود ولی پس از مدتی «کاملاً ضد» یا «درآغوش» یکی از آنان شد.

آیا آثاری از این پدیده را در میان بعضی از هم میهنانمان نمیتوان جستجو کرد؟!

خانم هلن کاپلان - فیزیکیال تراپیست
در منزل شما!

Helene Kaplan

Physical Therapist

Will Come to YOUR HOME!

516-538-8928

Medicare Assignment & Insurance Accepted

مدیکر و سایر بیمه ها پذیرفته میشود.